

COP26: Konferencia OSN o zmene klímy, Glasgow 2021

Keďže posledná veľká COP sa konala v Paríži v roku 2015, 26. každoročná konferencia OSN o zmene klímy sa konala v Glasgowe. Na samite sa zúčastnili tie krajiny, ktoré podpísali Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (UNFCCC) – zmluvu, ktorá nadobudla platnosť v roku 1994.

Pre mnohých bola COP26 prvou veľkou skúškou Parížskej dohody z roku 2015. Organizácia Spojených národov pre klimatické zmeny nám radí, že „Parížska dohoda je právne záväznou medzinárodnou zmluvou o zmene klímy prijatá 196 zmluvnými stranami na COP 21 v Paríži 12. decembra 2015, so vstupom do platnosti 4. novembra 2016. Jej cieľom je obmedziť globálne otepľovanie výrazne pod 2 °C, najlepšie na 1,5 °C, v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami. Na dosiahnutie tohto dlhodobého teplotného cieľa sa krajiny snažia čo najskôr dosiahnuť globálne maximum emisií skleníkových plynov, aby sa do polovice storočia dosiahol klimaticky neutrálny svet.“

Parížska dohoda bola medzníkom v multilaterálnom procese zmeny klímy, pretože záväzná dohoda po prvýkrát spája všetky národy do jednej spoločnej veci, aby vyvinuli ambiciózne úsilie v boji proti zmene klímy a prispôsobili sa jej účinkom.

Prečo teda bola COP26 dôležitým testom Parížskej dohody? Parížska dohoda funguje v 5-ročnom cykle s krajinami, aby do roku 2020 predložili svoje plány opatrení v oblasti klímy známe ako národne stanovené príspevky (NDC).

V Glasgowe, boli štyri hlavné ciele COP26 stanovené takto:

- Zabezpečenie globálnej nuly do polovice storočia a udržiavanie 1,5 °C na dosah
- Prispôbiť sa na ochranu spoločenstiev a prirodzených biotopov
- Mobilizácia financií
- Spolupráca na dosahovaní výsledkov

Organizované Spojeným kráľovstvom a Talianskom, a pod predsedníctvom Aloka Sharmu, organizátori uviedli, že chcú, aby boli krajiny ešte ambicioznejšie, ako boli v Parížskej klimatickej zmluve.

S vedomím, že ani jedna akcia neovplyvní a nerozhodne o úspechu dosiahnutia týchto cieľov, pozrime sa na množstvo oblastí, o ktorých sa diskutovalo a rokovalo v Glasgowe v porovnaní s cieľmi.

Global Net Zero – Globálna čistá nula

Glasgowská deklarácia o autách a dodávkach s nulovými emisiami

Deklarácia vyzvala všetky zmluvné strany, aby urýchlili globálny prechod od vozidiel s vnútorným spaľovacím motorom, ktoré spaľujú fosílné palivá, na autá a dodávky s nulovými emisiami, ako sú elektrické autá a vozidlá s vodíkovými palivovými článkami.

Dohoda zaväzuje signatárov ukončiť predaj nových vozidiel so spaľovacím motorom na popredných trhoch do roku 2035 a celosvetovo do roku 2040.

Prečo je to dôležité? Autá, nákladné autá, lode, autobusy a lietadlá tvoria asi štvrtinu všetkých globálnych emisií uhlíka.

A čo mimo dopravy?

Produkcia uhlia

Uhlie je zodpovedné za 40 % ročných emisií CO₂ a na COP26 sa krajiny po prvýkrát dohodli na znížení používania uhlia. Záväzkom však je, že uhlie treba postupne znižovať a nie vyradovať, ako sa pôvodne navrhovalo až do úpravy na poslednú chvíľu.

Environmentálne skupiny rýchlo poukázali na to, že kľúčové detaily dohody boli nejasné, napríklad kedy presne krajiny skončia používanie tohto typu paliva. Vo vyhlásení sa uvádza, že hlavné ekonomiky sa zaviazali k postupnému vyradeniu uhlia „v 30. rokoch 20. storočia alebo čo najskôr potom“, zatiaľ čo vo zvyšku sveta by k vyradeniu došlo v 40. rokoch 20. storočia.

Pozitívom je, že viac ako 40 krajín sa zaviazalo postupne sťahovať uhlie, dohodu, ktorá povzbudila prezidenta Aloka Sharmu, aby prehlásil: „Koniec uhlia je v nedohľadne“. Nový pakt teraz zahŕňa 23 krajín, ktoré sa zaviazali, že už nebudú stavať a vydávať povolenia na nové uhoľné elektrárne a prestanú používať uhlie ako palivo. Medzi nimi sú Poľsko, Indonézia, Južná Kórea, Vietnam a Ukrajina, ktoré patria medzi najväčších svetových výrobcov energie.

Pozoruhodné krajiny, ktoré dohodu nepodpísali, však boli Čína a India, ktoré spolu spotrebúvajú cca. dve tretiny svetového uhlia; spolu s Austráliou, 11. najväčším svetovým spotrebiteľom uhlia a hlavným exportérom. K týmto krajinám sa k záväzku nepripojili ani Spojené štáty, ktoré dodnes vyrábajú približne pätinu elektriny z uhlia. Spojené štáty však sľúbili, že zastavia zahraničné financovanie ropy, plynu a uhlia.

Ropa a plyn

Koalícia krajín pod vedením Kostariky a Dánska sa zaviazala ukončiť ťažbu ropy a plynu. Aliancia Beyond Oil and Gas Alliance (BOGA) v súčasnosti zahŕňa Francúzsko, Grónsko, Írsko, Švédsko, Wales a kanadskú provinciu Quebec. Kalifornia a Nový Zéland sa pripojili ako pridružení členovia so záväzkom podniknúť významné konkrétne kroky s cieľom prispieť k zníženiu produkcie ropy a plynu.

Prispôbiť sa na ochranu spoločenstiev a prirodzených biotopov

Adaptácia bola hlavným bodom diskusie počas COP26. Mnohým ľuďom a krajinám ovplyvňuje ich život extrémne počasie, ktoré spôsobuje devastáciu ich každodennej existencie. Okrem toho sa vplyv týchto poveternostných udalostí zvyšuje v dôsledku zmeny klímy.

Posolstvom konferencie bolo, že klíma sa už mení a bude sa aj naďalej meniť, aj keď sa znížia emisie, a že táto zmena bude mať ničujúci účinok. Okrem toho musia krajiny spolupracovať, aby podporili krajiny postihnuté zmenou klímy a umožnili im:

- chrániť a obnovovať ekosystémy
- vybudovať obranu, varovné systémy a odolnú infraštruktúru a poľnohospodárstvo, aby sa zabránilo strate domov, živobytia a dokonca aj životov

Bola stanovená cesta potrebná na COP27 na vybudovanie budúcnosti odolnej voči klíme pre všetkých, vrátane:

- Podpora pre zraniteľných, ktorí sú často najviac ohrození klimatickými zmenami, keď urobili najmenej, aby ju spôsobili.
- Spoločné úsilie medzinárodného spoločenstva na podporu tých, ktorých zasiahla zmena klímy.
- Zavedenie plánov a financií na rozvoj systémov včasného varovania, protipovodňových zábran a vybudovanie odolnej infraštruktúry a poľnohospodárstva.
- Ochrana a obnovenie biotopov, aby ekosystémy mohli podporovať udržateľné poľnohospodárstvo a podporovať miliardy životov na celom svete.

Konferencia stanovila program na definovanie cieľov v oblasti adaptácie, ktorý určí spoločné potreby a riešenia klimatickej krízy, ktorá už postihuje mnohé krajiny.

Mobilizácia financií

Posolstvo konferencie bolo jasné, že na dosiahnutie cieľov v oblasti klímy sa bude musieť zmeniť každá spoločnosť, každá finančná firma, každá banka, poisťovňa a investor. Krajiny musia zvládnuť narastajúci vplyv zmeny klímy na životy svojich občanov a potrebujú na to financie.

Táto zmena bude vyžadovať:

- Verejné financie na rozvoj infraštruktúry potrebnej na prechod na ekologickejšie hospodárstvo odolnejšie voči zmene klímy.
- Súkromné financie na financovanie technológií a inovácií, ktoré pomôžu premeniť miliardy verejných peňazí na bilióny celkových investícií do klímy.

OECD odhaduje, že 79,6 mld. z finančných prostriedkov na boj proti zmene klímy sa zmobilizovali v roku 2019, čo je výrazne pod predchádzajúcim záväzkom vo výške 100 miliárd USD. Na konferencii bolo jasne povedané, že rozvinuté krajiny musia splniť svoj predchádzajúci záväzok a že najmä rozvojové krajiny potrebujú podporu.

Glasgowská finančná aliancia pre čistú nulu na začiatku finančného dňa oznámila, že sa zmobilizovalo viac ako 450 spoločností zo 45 krajín, ktoré sa jasne zaviazali pomáhať pri transformácii ekonomík smerom k novým nulovým emisiám.

Ako príklad spolupráce nové partnerstvo vrátane Francúzska, Nemecka, Spojeného kráľovstva, Spojených štátov a Európskej únie oznámilo, že poskytne počiatočných 8,5 miliardy dolárov vo forme grantov, zvýhodnených pôžičiek a investícií, aby pomohla Južnej Afrike odkloniť sa od uhlia v rámci svojho energetického sektoru. Výsledkom tohto partnerstva by malo byť zníženie emisií až o 1 až 1,5 gigatony v priebehu nasledujúcich 20 rokov.

Spolupráca na dosahovaní výsledkov

Ako ste sa dočítali vyššie, existuje mnoho príkladov krajín, štátov, provincií, miest, finančných inštitúcií, spoločností atď., ktoré sa zaviazali spolupracovať pre spoločné dobro. Možno však najlepším meraním tohto cieľa bude, keď budeme môcť porovnať záväzky s akciami. Sme si istí, že to bude jasnejšie na COP27 v Sharm El Sheikh v Egypte v roku 2022.

Bola teda COP26 úspešná? Po 2 týždňoch rokovaní, dokonca aj predĺžení konferencie o ďalší deň, krajiny podpísali dohodu o pomoci v boji proti klimatickým zmenám. Hoci sa nedokázali dohodnúť na jasnej ceste k obmedzeniu otepľovania na 1,5 °C, dosiahol sa konsenzus v mnohých dôležitých oblastiach, ako je odlesňovanie a finančná podpora. Krajiny boli vyzvané, aby posilnili znižovanie emisií a zosúlادili svoje národné záväzky v oblasti klímy s Parížskou dohodou.

Takže hovorili, budú hovoriť aj naďalej a kým budú hovoriť, existuje nádej, že nájdú riešenie, ku ktorému sa môže každý pevne zaviazat.

Viac informácií nájdete na www.arval.sk.

O spoločnosti Arval Slovakia:

Spoločnosť Arval Slovakia, člen finančnej skupiny BNP Paribas, bola založená v roku 2004. Špecializuje sa na operatívny lízing automobilov s plným servisom pre malé, stredné podniky a veľké spoločnosti a patrí medzi lídrov na trhu. Svojim zákazníkom poskytuje fleetové riešenia na mieru, odborné poradenstvo, 24-hodinový zákaznícky servis a plnú starostlivosť o vozový park klienta. Klienti majú k dispozícii online služby My Arval, ktoré prehľadne združujú informácie o vozovom parku spoločnosti. Spoločnosť je držiteľom ocenenia Slovak Superbrands za rok 2018 a 2019.

O spoločnosti Arval:

Spoločnosť Arval vznikla v roku 1989 ako člen globálnej finančnej skupiny BNP Paribas. Špecializuje sa na poskytovanie lízingu automobilov pre malé a stredné podniky a veľké spoločnosti. Svojim klientom poskytuje fleetové riešenia na mieru, ktoré optimalizujú pracovné zaťaženie ich zamestnancov a umožňujú outsourcing všetkých rizík spojených s prevádzkou vozového parku. Arval poskytuje odborné poradenstvo a plnú starostlivosť o vozové parky svojich klientov s takmer 1,4 miliónmi vozidlami v správe v 30 krajinách sveta, v ktorých zamestnáva viac ako 7 200 pracovníkov. Arval je zakladajúcim členom skupiny Element-Arval Global Alliance, ktorá je celosvetovým lídrom v oblasti operatívneho lízingu a spravuje viac ako 3 milióny vozidiel v 50 krajinách sveta. V rámci skupiny BNP Paribas spadá spoločnosť Arval pod divíziu Retailového bankovníctva a služieb.

Kontakt pre médiá:

Miriám Kraus - ARVAL SLOVAKIA - miriam.kraus@arval.sk, +421 (2) 57 108 000